

celobert

Importància i necessitat de la detecció precoç de la hipoacúsia infantil

Tradicionalment la sordesa infantil no ha rebut la mateixa atenció, des del punt de vista social, que altres discapacitats, tot i els seus efectes sobre el desenvolupament cognitiu, educatiu, emocional i socioeconòmic.

L'audició és la via habitual per adquirir el llenguatge. El llenguatge, més enllà de ser l'atribut propi de les persones, esdevé fonamental en el desenvolupament del pensament i el coneixement. La hipoacúsia dificulta l'estructuració temporoespacial. Tot plegat fa que l'infant hipoacúsic es transformi en plurideficient. Investigadors en neurociències han anat aportant dades que mostren que, durant els últims mesos de gestació i el primer any de vida, els lactants adquireixen les habilitats fonamentals per a la comprensió i desenvolupament del llenguatge.

Programa de cribatge auditiu dels neonats

Epidemiologia

La prevalença de la hipoacúsia en nounats i lactants s'estima entre 1 i 6 casos, segons considerem el grau de severitat, per 1.000 nens nascuts vius. En nens amb factors de risc associats, la xifra pot elevar-se fins al 4%-10%. Aquesta prevalença és extraordinàriament elevada. Les metabolopaties, per a les que existeixen programes de cribatge des fa molts anys, tenen una prevalença molt menor: hipotiroïdisme congènit afecta 1 de cada 4.000 nounats vius i la fenilcetonúria afecta 1 de cada 14.000 nounats vius.

Justificació del programa de detecció precoç

Els diferents estudis mostren que els principals elements que afecten el desenvolupament cognitiu i del llenguatge del nen nascut amb sordesa són l'edat d'identificació de la hipoacúsia i l'inici de la intervenció sobre aquests nens. L'evidència científica concreta que la intervenció entre els tres i sis mesos de vida millora el desenvolupament del llenguatge respecte a intervencions iniciades amb posterioritat a l'any de vida. Així doncs, hem de poder fer el diagnòstic abans dels primers tres mesos per tal que aquests nens puguin rebre abans dels sis mesos els serveis d'un programa interdisciplinari d'intervenció. Aquest objectiu passa

ineludiblement per la implantació de programes de cribatge auditiu en l'etapa neonatal. I és que sense programes específics de detecció precoç, tant a la Unió Europea com als Estats Units l'edat mitjana de diagnòstic se situa al voltant dels tres anys. Actualment a Espanya, la implantació d'un programa de detecció precoç de la hipoacúsia infantil és absolutament dispar, amb grans diferències entre comunitats autònomes, sent Catalunya de les més endarrerides en aquest sentit. Pel contrari en són capdavanteres les comunitats de Madrid, València, La Rioja, Extremadura, Galícia, Navarra i Cantàbria.

Programa de cribatge de la hipoacúsia neonatal a l'Hospital General de Granollers

En estreta col·laboració amb el metges responsables de la Unitat de Neonatologia, la Dra. Amalia Zuasnábar i el Dr. Israel Anquela, hem definit els criteris d'inclusió dels neonats al programa, identificant tots aquells factors de risc associats a la hipoacúsia neonatal descrits a la literatura. Tanmateix també hem assumit el cribatge de determinats neonats nascuts a l'Hospital de Mollet. El programa va començar el març del 2007, i fins setembre han estat cribrats 36 neonats, entre els quals s'han detectat 2 casos de sordesa. El mètode de cribatge que utilitzem són els Potencials Evocats Automatitzats. Som l'únic hospital de la xarxa pública, i segurament privada, de Catalunya que utilitza aquest mètode. La literatura científica més recent advoca a favor dels Potencials Evocats Automatitzats, ja que exploren tota la via auditiva mentre que les otoemissions acústiques no. Els Potencials Evocats Automatitzats mesuren l'activitat de la via auditiva provocada per l'estimulació acústica. L'activació de les neurones de la via auditiva es reflecteix en un traçat elèctric recollit mitjançant electrodes de superfície col·locats a la pell. És una prova senzilla, no dolorosa, ràpida i fiable, que requereix que el nen explorat estigui relaxat i adormit en un medi no sorollós.

Futur del programa

Tenim voluntat l'any vinent d'ampliar els criteris d'inclusió al programa, de forma que més nens es beneficiïn de la detecció precoç del seu problema auditiu. L'objectiu final ha d'ésser implantar un programa universal. El programa de cribatge emperò, és el primer esglaió en el programa de detecció precoç del nen sord. Un segon esglaió és el del diagnòstic i el tercer és el de la intervenció: logopèdia, audiopròtesi, implant coclear. Estem treballant per poder oferir ben aviat, a aquells nens que no superen el programa de cribatge, el programa de diagnòstic. Aquest programa permet a través d'estudis de la via auditiva més complexos, com són els Potencials Evocats Auditius de Tronc Cerebral i els Potencials d'Estat Estable, confirmar l'afectació de la via auditiva, establir el grau de sordesa, definir les freqüències afectades i determinar els llindars auditius per a cadascuna d'elles. Aquests punts són fonamentals a l'hora de plantejar la intervenció.

Dr. Jordi Serra Carreras
Responsable del Programa de cribatge auditiu
Cap de secció d'otorinolaringologia